

Thorupstrand Kystfiskerlaugs anmodning om foretræde for Folketingets

Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Juni 2010

Kære Rene Christensen,

Formand for Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Thorupstrand kystfiskerlaug vil gerne bede om et foretræde for Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om fiskerbyen Thorupstrands aktuelle situation. Anledningen er de unge Thorupstrand-fiskeres kamp for at bringe deres fælles kystfiskerlaug (byens kvoteselskab) fra afviklingsselskabet Finansiell Stabilitets afdeling EBH-bank og over i et varigt pengeinstitut.

De unge i Thorupstrand viser på deres måde vejen frem for vore unge i udkantsDanmark ved at engagere sig i at fastholde og udvikle deres erhverv. På grund af dem er der et dynamisk lokalsamfund på den yderste strand i Jammerbugt baseret på videnstung, arbejdsintensiv, håndværksmæssig og højteknologisk nicheproduktion af højværdifisk til eksportmarkederne.

Senest har disse unge rejst en folkelig bevægelse (Red Thorupstrand) på Facebook og andre sites, hvor de har sat en indsamling i gang for selv at rejse de 5 mio. kr., der skal til, for at et nyt pengeinstitut kan overtage engagementet fra EBH-bank.

Disse fiskere har i 2007 gjort, som regeringen opfordrede til med den nye fiskeriregulering: De købte kvoter sammen og dannede et stort fælles kvoteselskab (Thorupstrand Kystfiskerlaug) for på andelsbasis at ruste deres erhverv til fremtiden. Men de mistede deres gamle, lokale pengeinstitut, da ebh-bank i 2008 bukkede under for infiltration fra landsdækkende ejendomsspekulation.

Priserne på kvalitetsfisk til konsum er faldet til mellem det halve og en tredjedel af det normale prisniveau – og der er ingen udsigt til bedring på dette eksportmarked, så

langt øjet rækker. Det betyder, at kvoternes markedsværdi er faldet til det halve. I de reviderede regnskaber afspejler det sig i tilsvarende nedskrivninger af værdierne.

Denne nedskrivning af kvoteværdien indebærer, at fiskerne i Thorupstrand har mistet kystfiskerlaugets egenkapital, og at EBH-bank har mistet den sikkerhed for lånet, der lå i kvoternes værdi, før den økonomiske krise satte ind.

Derfor kan Thorupfiskerne ikke få et nyt pengeinstitut, før de selv genetablerer kystfiskerlaugets egenkapital og før også EBH-bank nedskriver kvoterne til den værdi, de har i dag.

EBH-bank har, for at fastslå den objektive markedsværdi fået skibsmæglerfirmaet Westship i Hanstholm til at holde en betinget auktion på laugets rettigheder for en indbudt kreds af Vestkystens økonomisk stærkeste trawlerrederier. Auktionen endte med et højeste bud på 23 mio. kr.

Denne værdi er ca. det halve af den oprindelige købspris og det oprindelige lån. Men den svarer til det, revisorer beregner, at et kystfiskeri på de pågældende kvoter kan forrente. Den svarer endvidere til det beløb, et nyt pengeinstitut max. vil låne kystfiskerlauget med sikkerhed i kvoteværdien.

Hvis ikke EBH-bank akkorderer det pågældende lån ned til denne værdi, vil det ikke være muligt for hverken fiskerne i Thorupstrand eller andre kystfiskere at få en ny bank til at overtage engagementet.

Hvis EBH faktisk fik mulighed for at realisere et salg af kystfiskerlaugets kvoter til et rederi i en havneby, ville Thorupstrand forsvinde som fiskerleje. På grund af det store kvotelaug er Thorupstrand den eneste fiskerby i Danmark, der har en overvægt af unge fiskere og stadig tilgang af både drenge og piger, der skaber sig en fremtid i fiskeriet. Det er disse unge, der netop nu har sat en omsiggribende kampagne og indsamling i gang med stor folkelig appel for at redde deres erhverv og lokalsamfund.

Vi har her at gøre med et lysende eksempel på unge i udkantsDanmark, der selv tager udfordringerne op og udvikler mulighederne for at skabe sig en fremtid i herude. Det eksempel, de er for tusinder af andre unge i Vest- og Nordjylland, gør Folketinget klogt i at tage vare på, så deres indsats – med politikernes medvirken - vil lykkes.

EBH-banks direktør Erik B. Hansen har selv lagt op til den løsning, politikerne kan levere. På et møde med lauget d. 21.4. har han ordret citeret sagt til de unge fiskeres

repræsentanter, at hvis man fra højeste politiske sted ” skriver til mig, at jeg skal give Jer den akkord nu, så gør jeg det med det samme”.

Siden det møde har de unge fiskere skaffet et nyt pengeinstitut, der vil låne kystfiskerlauget 20 mio. kr, hvis fiskerne selv skaffer 5 mio. kr. i ny egenkapital, og de er netop nu ved at skaffe disse 5 mio. kr. til veje.

Derfor resterer den politiske opgave at bede EBH-bank om at akkordere kystfiskerlaugets lån ned til den nuværende markedsværdi på de 23 mio. kr., som er blevet fastslået på den betingede auktion.

Vi kan tilføje, at beløbet på 23 mio. kr. i realiteten er højt sat, idet kystfiskerlaugets kvoter tilhører den såkaldte kystfiskerordning og derfor kun må ejes og købes af kystfiskere. De har i sagens natur ikke den samme kapitalkraft i ryggen som de store trawlerrederier, der deltog i den betingede auktion. Så i det lys er det ikke til skade for Finansiell Stabilitet, når kystfiskerlauget accepterer, at denne auktion angiver dets kvoters markedsværdi – tværtimod må man forvente, at denne ville have været lavere, hvis kun kystfiskere havde været inviteret til auktionen. I så fald ville Finansiell Stabilitet have fået et større tab. Se vedhæftede bilag om Kystfiskerordningen.

Derfor er der både politisk og økonomisk god grund til at komme de unge fiskere i møde og belønne dem for deres måde at vise en vej frem for de unge i Danmarks udkantsområder, der har gå på mod, arbejdsvilje og initiativkraft til at udvikle deres egen fremtid på et økonomisk bæredygtigt grundlag.

Vi ser frem til at få foretræde for udvalget om sagen, da EBH-banks aftale med kystfiskerlauget udløber, og de unges kampagne er højaktuel for debatten om Danmarks udkant og tiltager i styrke og opmærksomhed herude.

Med venlig hilsen

Tommy Olsen Ole Eriksen Kern Ove Kristensen Jesper Olsen Thomas Højrup

Thorupstrand Kystfiskerlaug

Bilag om Kystfiskerordningen

Lovens hensigt med Kystfiskerordningen og dens betydning for kvoteejerne

Da Ny Regulering blev vedtaget i 2005 var det meningen, at

- 1) Kvoternes privatisering kunne bane vej for en koncentration af fangstrettighederne på færre fangstenheder.
- 2) Kvoternes værdi i handel og vandel kunne danne sikkerhed for optagelse af lån i private pengeinstitutter til investeringer i kvoter og fartøjer.

På to år steg fartøjernes pris (incl. deres tildelte kvoter) 1000 %. Priserne toppede i sommeren 2008, umiddelbart før krisen nåede Danmark.

Ved at transformere fiskekvoterne til en privat ejet vare på markedet blev de tilført en markedsværdi, som samtidig transformerede dem til et investeringsobjekt. Den forventede følge af dette var, at ejendomsretten til Danmarks kvoter ville blive koncentreret på stadig færre rederier og større fartøjer. Derfor var partierne bag Ny Regulering enige om, at det ville blive nødvendigt at lave en særlig beskyttelse af kystfiskeriet, hvis fortsatte eksistens, fremtid og uafhængighed folketinget var enig om at sikre.

Denne sikring blev udmøntet i den såkaldte kystfiskerordning. Kvoter på skibe i denne ordning kan ikke sælges til skibe udenfor ordningen. For at være i kystfiskerordningen må et skib højst være 17 meter langt og max. 20% af dets fangstrejser må være over tre døgn.

Ejere af et skib i ordningen må købe kvoter fra skibe udenfor ordningen, mens det omvendte ikke må finde sted. En fisker eller et rederi må ikke eje et skib i kystfiskerordningen, hvis vedkommende også ejer et skib udenfor denne ordning. Disse regler skal sikre, at de store skibe udenfor kystfiskerordningen ikke tilegner sig kvoter fra kystfartøjer i ordningen.

Dette ligger i lovens ånd og hensigt, at der dannes et afskærmet kvotemarked i kystfiskerordningen, hvor prisdannelsen foregår på kystfiskeriets vilkår.

Pointen er, at kapitalstærke trawlerrederier ikke skal kunne presse priserne op på kystfiskerordningens kvotemarked. Kystfiskerne skal således kunne opretholde tilstrækkelige kvoter til kystfiskeriet – også selvom prisdannelsen blandt de større fartøjer udenfor ordningen ligger højere end på kystfiskernes kvotemarked.

Det er frivilligt at tilmelde sig kystfiskerordningen, og man skal/kan bekræfte eller søge sin tilmelding hvert tredje år.

Det demersale konsumfiskeri i Danmark har således gennem NY Regulering fået to kvotemarkeder, hvorpå deltagerne må affinde sig med, at hvert marked vil kunne have sin egen prisdannelse. At der kan være forskelligt prisniveau er faktisk en del af lovens hensigt. Det er myndighedernes opgave at kontrollere og forhindre, at der spekuleres i at flytte kvoteandele fra kystfiskerordningen til de store fartøjer for at tilegne sig en højere pris på salg af en kystfiskerkvotepriis, end denne legalt vil kunne opnå på kvotemarkedet i kystfiskerordningen.

Angående Thorupstrand Kystfiskerlaug og kystfiskerordningen

Thorupstrand Kystfiskerlaug er den største ejer af kvoter i kystfiskerordningen. Det skyldes, at lauget udgøres af over tyve fiskere med omkring 11 skibe i kystfiskerordningen. Lauget har således betydning for kystfiskerordningens prisdannelse. Der er i alt ca 150 skibe i ordningen, hvoraf mange har meget små kvoteandele. Det er med andre ord et lille kvotemarked med overvejende små selvstændige bådejere, og fiskere, der ønsker at tilegne sig den højere kvotepris udenfor kystfiskerordningen, søger ikke ind i ordningen.

Dette er vigtigt at gøre sig klart for kreditorer til kystfiskere, hvis kvoter befinder sig i kystfiskerordningen. Disse kvoter må påregnes ikke nødvendigvis at besidde den samme markedsværdi, som kvoter i det industrialiserede fiskeri på de større både har.

Såvel fordi der er tale om et lille kvotemarked med begrænset efterspørgsel, som fordi kystfiskere ikke har det samme kapitalgrundlag og volumen i deres driftsregnskab som rederne til de store fartøjer, må kreditorer med sikkerhed i kystfiskerkvoter regne med, at værdigrundlaget kan være et helt andet for sikkerhedsstillelse, end det er i kvoter udenfor kystfiskerordningen.

Denne forskel kan for den enkelte kreditor opvejes af helt andre hensyn. Et sådant hensyn var for Egnsbank Hanherred/ebh-fondens vedkommende den hensigt at opretholde fangstrettigheder i Han Herred ved at imødegå, at disse rettigheder blev opkøbt af investorer fra andre regioner og havnebyer. Ebh-bank og ebh-fonden fik således en mindre sikkerhed for sine udlån til at købe kvoter ind i kystfiskerordningen for, end banker der gav lån til de store fartøjers kvoteopkøb. Men det blev gjort med det eksplicite formål at benytte kystfiskerordningen til det, folketinget havde skabt den til: nemlig at sørge for fangstrettigheder til landingspladsernes kystfiskere ved at investere i indkøb af kvoteandele til brug indenfor kystfiskerordningens regelsæt og kvotemarked.

Derfor skal afviklingselskabet EBH-bank vide, at værdien af de kvoter, som kystfiskerne har investeret i med henblik på kystfiskerordningen, ikke lader sig måle med værdien af det industrialiserede konsumfiskeris kvoter på det almindelige kvotemarked udenfor kystfiskerordningen. De to markeders prisniveau vil ikke udlignes af en eventuel fremtidig prisstigning på fisk. Tværtimod kan man – som det hidtil er set – lige så godt forvente, at der bliver færre fartøjer indenfor kystfiskerordningen og mindre efterspørgsel på kvoterne indenfor denne ordning. Hvilket vil kunne uddybe forskellen på de to markeders prisniveau, som vi også har været vidne til siden ordningens ikrafttrædelse. Det er faktisk den politiske hensigt med ordningen, at dette kan finde sted, når spekulation i mulig fremtidig prisstigning får priserne til at stige uforholdsmæssigt på det almindelige demersale kvotemarked – netop for at undgå, at sådanne prishop slår igennem på kystfiskekvotemarkedet og slår bunden ud af kystfiskeriet.

Det er vigtigt, at denne indsigt i kystfiskerordningen og grundlaget for de foretagne investeringer i kystfiskekvoter lægges til grund for EBH-banks måde at forvalte afviklingen af kystfiskerlaugets lån i afviklingselskabet på og vurdering af disse kvoters værdi i forbindelse med at et nyt pengeinstitut overtager engagementet. Der er en grund til, at ebh bank og fond tog den større risiko ved at låne ud til investeringer indenfor kystfiskerordningen, og denne grund hænger nøje sammen med folketingets hensigt med i 2005 at etablere og i 2009 at fastholde denne ordning fremover – der er at give kystfiskeriet særlige vilkår, der muliggør dets videreførelse trods dets åbenlyse sårbarhed overfor kapitalbevægelserne på det store demersale kvotemarked.

Hvis kystfiskerlaugets kvoter udbydes til salg på kystfiskerordningens kvotemarked, må vi derfor regne med, at de langt fra vil kunne opnå samme pris som kvoter på det almindelige demersale kvotemarked for de store fartøjer. Markedsværdien af kystfiskerlaugets kvoter bestemmes af kystfiskerordningens kvotemarked, og de stramme restriktioner for aktører på dette marked gør, at

denne værdi forbliver væsentlig lavere end værdien af kvoter på det almindelige demersale kvotemarked.

For såvel oppositionen som regeringspartierne og Dansk Folkeparti er kystfiskerordningen en afgørende forudsætning for Ny Regulering og dermed for hele fiskeripolitikken. Det betyder, at vi ikke skal regne med, at der vil kunne fifles med kystfiskerkvoterne – og da slet ikke med Danmarks største kystfiskerkvoteselskabs fangstrettigheder, der danner grundlag for landets sidste store kystlandingsplads på den jyske vestkyst. Og derfor er under stor offentlig og politisk bevågenhed.

17.6.2010

Thomas Højrup